

Grafiti po Benkovcu. Ne, ne misli se na naš časopis.

Teško zidovima

Neki pišu za Grafiče, neki - grafiče! Ovaj oblik street arta popularan je po cijelom svijetu, pa su i na brojnim benkovačkim zidovima osvanula razna umjetnička djela. Ili nedjela.

Ta su djela, ako je suditi po sadržaju, potaknuta različitim ideologijama, čvrstim uvjerenjima, mladenačkim buntom, ili možda samo dosadom, te nebrojivošću tijekom ludih subotnjih pijanstava.

Kako je nacionalna ljubav i privrženost domovini zaista važna komponenta u životima mladih Benkovčana, zorno pokazuju razni grafiti (ako bi se mogli tako nazvati). Na velikoj bijeloj površini smjestio se jedan "Oluja '95 - da se ne zaboravi", DOISTA upečatljiv da se DOISTA ne zaboravi (Oluja naravno). No, valjda ipak iz puke sigurnosti, u još bezbroj uličica, pregršt

zidova i uglova na svakom koraku, nađe se još pokoja manja verzija "Oluja '95", kako bi prolaznici uvijek to imali na umu.

Druga velika ljubav, sudeći po brojnosti grafitu, apsolutno je nogometni klub Hajduk, što dokazuju brojni natpisi sadržaja "1950", "Torcida" ili "Niko Kranjčar" i natpisi, ali najviše je bit ove ljubavi pogodilo onaj "Da mi njega oduzmu tijelo bi ovo moga leć samo pod zemlju", koji naprosto objašnjava svu filozofiju privrženosti ovom splitskom klubu.

Nezaobilazni su i natpisi tipa "A.C.A.B.", koji izražavaju jedan generalizirajući bunt

svih benkovačkih delinkvenata prema policiji. (Pitam se zašto...?) No ipak, jedan pozitivan protest osvanuo je na zidu jedne benkovačke zgrade, usmjeren na sječu stabala u Benkovcu, ispisan simboličnom zelenom bojom, kako bi svim stanovnicima iskazao veliku nepravdu! Pored ovakvih grafitu, s plemenitom svrhom, prevladavaju nažalost oni koji su besmisleni (ili ih pak treba dešifrirati) a tu spadaju razni poput: "Ovaj zid je išaran" (grafit koji se uporno vraćao na veliku žalost i financijski krah onih koji su beskonačno mnogo puta farbali bijeli zid u blizini starog hotela), "Aj lov Nju Jork", "Ravan sam :(" (valjda se odnosi na zid?!), "Tuka pojla sjeno", "Ante Vusaljko" (glavni simbol grada, izuzev sajma), obični potpisi i druge nerazumljive švrlijotine mladenačkih ruku.

Neizostavni su natpisi rock, punk i metal bendova, među kojima su apsolutni hit Ramonesi, ispisani na gotovo svakom zidu u okružju starog kolodvora i hotela. Od hrvatskih bendova, našla se Azra s citatom "Studenti bez diplome, žene bez ljepote, neženje bez stana, putnici bez para...užas je naša furka", što se nadam da nije moto benkovačke mladeži! "Ja se zovem anarh-

Pank's njet mrtav!

ija", "Pank's njet mrtav" (sa zanimljivom gramatičkom-jezičnom kompozicijom) i slični, našli su se također kao poveznica sa spomenutim.

Analizirajući primjere, zaključujemo da su grafiti obično izraz nekog bunta i protesta, odnosno uvjerenja i stajališta. Pa ipak se među takvima našla pokoja emotivna duša iskazujući drugu stranu uličnih natpisa. Na poprilično skrivenom ali uočljivom zidu našao se srcedrapajući natpis "Želim te samo 2 puta, sada i zauvijek", ali i onaj drugačijeg usmjerenja "Isuse volin te" u neposrednoj blizini.

Benkovčani svakako drže do umjetnosti. Svaka zgrada mora imati njihov pečat, a stari kolodvor je naprosto ožvijen bojama, ako već nije putnicima! "Art isn't crime", kaže jedan ulični natpis, a svakako to nije upečatljivi crveni grafit koji kazuje sve, kratko i jasno: "Benkovac - budi ponosan!"

Iva Žutelija | G III

Banksy

Ulično "sprej" slikarstvo ima uistinu nebrojeno mnogo oblika - od običnog nekontroliranog vandaliziranja urbanog prostora radovima na razini "imena-luda-nalaze-se-svuda" tipa, pa sve do ozbiljno osmišljenih murala.

Važan aspekt ulične umjetnosti često je, naravno, njen aktivizam, odnosno društveni angažman. U tom je žanru globalno najpoznatija osoba vjerojatno britanski grafiter poznat pod pseudonimom Banksy, koji je aktivan još tamo od kasnih osamdesetih godina prošlog stoljeća. Osim vizualne efektivnosti njegovih radova, koji su često vrlo subverzivni i satirični, njegovoj slavi i karizmi urbanog gerilca sigurno doprinosi i činjenica da njegov pravi identitet nije poznat.

Pri radu se, radi brzine, služi tehnikom

šablone koju pripremi unaprijed, kako bi se na poprištu svoje urbane intervencije zadržao što kraće.

Često polemizira s vlastima koje nemaju razumijevanja za njegove likovne intervencije, koje smatraju vandaliziranjem javnih površina. U javnosti su mišljenja o njemu podijeljena - jedni hvale njegovu domišljatost i drskost, dok drugi smatraju da se radi o vandalu sa smislom za samo-promociju.